

skulde give Anledning til Betragtninger af saa store Dimensioner som dem, den første Taler fremsatte. Forslagsstillerne have slet ikke tænkt, hverken ad en Umvei eller direkte, at ville sigte paa at indføre kommunal eller politisk Valgret eller Valgbarhed. Overhovedet erkjende Forslagsstillerne meget vel, at det store Principspørgsmaal aldeles ikke kan eller bør afgjøres ved et Forslag som dette. Saavidt jeg har lagt Mærke til de Udtalelser, der fremkom ved Lovforslagets Indbringelse af det ærede 2det Medlem for 11te Kreds (Schroder), er der heller ikke fremkommet Noget, der kan tydes i denne Retning. Det forekom mig da heller ikke, at den ærede 6te Landssthingsmand for 11te Kreds (Bloug) fremkom med Noget, der kunde støtte Paastanden om, at man enten ad direkte eller indirekte Veie her søger at faae det store Principspørgsmaal afgjort, om Kvinder skulde have Valgret i kommunal og politisk Henseende eller ikke. Hvorvidt der nu er Trængsel til denne Valgret i kommunal og politisk Henseende, som den ærede Taler omtalte, skal jeg ikke her komme ind paa. Udskiligt af det, der er fremkommet, blandt Under Adresserne og da ogsaa den, som blev indbragt her i Thinget igaar, kunde jo vel tyde herpaa; men som sagt, jeg skal ikke fordybe mig deri; thi det ligger efter Forslagsstillerens Mening slet ikke for. Hvad her ligger for, er at organisere den offentlige Velgjørenhed. Det er det, der ligger for, det er det, Loven af 8de Marts 1856 simpelt hen gaar ud paa. Den ærede Taler veed jo meget vel, at Fattigvæsenets Ordning i Begyndelsen af dette Aarhundrede var den, at Lovgiverne mente, at Størstedelen af Fattigbidragene skulde indkomme frivillig. Men da der tillige i Fattigreglementet var en Bestemmelse om, at hvad der ikke indkom frivillig, skulde paalegges Bøvnerne, fulgte det snart af sig selv, at det, der faldt bort, var den frivillige Velgjørenhed, hvormod den tvungne blev staaende. Da man saa i 1855 — det var forresten ved Initiativ af dette Thing, at Loven af 8de Marts 1856 blev til — paany tog denne Sag om Fattigforsørgelsen frem, baade den mere private, velgjørende Side af den og den offentlige, om jeg saa maa sige, hævdede man, og det med fuld Ret, at den Velgjørenhed, der skulde være til Gavn for den offentlige Fattigkasse, var dræbt paa Grund af, at det jo i Virkeligheden slet ikke kom de Fattige til Gode, om de Private ydede mer eller mindre, kunde jo være de Fattige temmelig ligegyldigt, thi de fik jo Jøden, hverken mer eller mindre efter det bestaaende Reglement. Man havde altsaa ved den be-

staaende Lovgivning dræbt den Velgjørenhed, der skulde gaa den offentlige Veie. Derfor kom man ind paa det Forslag, som senere blev til Lov af 8de Marts 1856 om „de Fattiges Kasse“. Ogsaa det Spørgsmaal, om Sagen skulde være i Præsternes Hænder eller ikke, blev den Gang, som ærede Medlemmer ville vide, meget omhyggelig drøftet. Det oprindelige Forslag gik nemlig ud paa, at Præsterne i Forening med et Par andre Medlemmer af Menigheden skulde have Bestyrelsen af denne Sag. Det blev imidlertid ved Forhandlingerne i Rigsdagen ændret saaledes, som den nævnte Lov nu viser. Naar den ærede Taler iøvrigt kom med nogle Anfør — og det med en vis Ret, det skal jeg erkjende — idet han udtalte, at man ikke skulde sammenblende den frivillige og den tvungne Understøttelse, vil jeg henvise ham til den bestaaende Lovgivning. Den bestaaende Lovgivning har jo netop hjemlet denne Sammenblanding, thi i Kommunalloven af 6te Juli 1867, som er bleven til, efter at Rigsdagen havde faaet den Sammensætning, den nu har, staar der jo udtrykkelig, saa vidt jeg husker i § 26, at det skal tillades Sogneraadene at give Bidrag til „de Fattiges Kasse“ med Amtsrådets Samtykke. Dermed er Sammenblandingen givet. Jeg veed ikke, hvorvidt den ærede Taler da opløstede sin Røst derimod, men jeg tvivler om det. Det er altsaa staaet fast i Lovgivningen; det er da ikke Forslagsstillerens Skyld, det kan den ærede Taler da ikke bebrejde dem, thi det er ikke dem, der have bevirket den Sammenblanding, han ankede over. — Endelig nævnedes den ærede Taler, at det var Partivalg, der vilde finde Sted ved Bestyrelsen af „de Fattiges Kasse.“ Jeg tror, at den ærede Taler der savner noget Kjendskab til Forholdene. Jeg kan forsikre ham om, at det aldeles ikke i de Kommuner, jeg kjender, er Partivalg, der foretages til „de Fattiges Kasse.“ Jeg vil sige ham det ligesom, at i Kommuner, der ere rene Venstrekommuner, det vil sige hvor Flertallet er Venstre, vælger man uden videre Højremænd — Højrekvinder kan man jo ikke vælge endnu, som det ærede Medlem veed — ind i Bestyrelsen af „de Fattiges Kasse.“ Han vil deraf se, at det aldeles ikke er Partivalg; skulde han ønske det, skal jeg fremkomme med bestemte Data i den Retning paa den ene eller den anden Maade. At det foregaar, er aldeles sikkert. Jeg ser overhovedet slet ikke denne Sag fra et Partistandpunkt. Det forekommer mig, at vi have nok af Partispørgsmaal, saa at vi ikke skulle blande dem ind paa uvedkommende Steder, hvor de ikke høre hjemme, og er der noget Sted, hvor de ikke høre hjemme, er det